

Анастасія ГОРДІЄНКО

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Наталія МИКИТЧУК

доцент кафедри міжнародних відносин
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат історичних наук

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКИХ ВІДНОСИН

У сучасному світі дуже важливо мати позитивний міжнародний імідж, тож для України, яка посилено розвиває його протягом останніх років, актуально мати стабільність та зростання взаємозв'язків з перспективою розвитку історичної, економічної та туристичної сфер з європейськими країнами. Для нашої держави, яка є батьківщиною найбільшої болгарської діаспори, формування якої розпочалося ще в 18 столітті, важливо не тільки підтримувати тісний зв'язок з Болгарією, а й ефективно його розвивати в усіх соціально-економічних сферах як на міжнародному, так і внутрішньому рівні. Важливо зазначити, що соціокультурна та економічна синергія України з Болгарією є найбільш продуктивною складовою сучасних болгарсько-українських відносин.

Для становлення стратегії розвитку економічної та туристичної сфери, важливо пам'ятати, що багатотисячові відносини побудовані на спільній історичній пам'яті, без знання минулого не можливо пізнати сьогодення і спрогнозувати майбутнє. Отже, для формування перспективних проєктів між обома країнами, варто проаналізувати історію взаємодії України та Болгарії, яка так само має позитивний характер та сформовані сотнями років культурно-економічні взаємозв'язки між країнами.

Одними із передумов майже нерозривних культурних зв'язків між Болгарією та Україною є спільне слов'янське коріння, православна віра, етнічна, мовна та історична близькість обох народів, спільна багатотисячова взаємодія в господарському та громадсько-політичному житті тощо. Тісний зв'язок між обома народами підтверджує становлення болгарської діаспори, яка складає близько 200 тис. та за своєю кількістю посідає шосте місце в Україні та є найбільшою болгарською діаспорою у світі.

Сучасна історія болгарсько-українських двосторонніх відносин почалася з моменту проголошення незалежності нашої держави та формування її як самостійного актора на міжнародній арені. У 1991–1992 рр.

були підписані документи, які склали основу сучасних болгарсько-українських відносин:

– Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Болгарія, який встановив дипломатичні відносини з метою зміцнювати політичні, торговельні, економічні і культурні зв'язки між двома країнами на сучасній основі [1];

– Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Республікою Болгарією – основний документ, який регламентує двосторонні болгарсько-українські відносини, є фундаментом розвитку договірно-правової бази для співробітництва між державами [2].

На сьогодні між Україною і Болгарією діє 100 двосторонніх чинних документів про співробітництво в різних галузях суспільного життя, в тому числі міждержавних – 9, міжурядових – 32, міжвідомчих – 59 [3]. Двосторонні політичні українсько-болгарські відносини включають активну співпрацю на рівні міжнародних організацій та міжпарламентського співробітництва. Сучасна комунікація України та Болгарії побудована на здійсненні широкомасштабних внутрішніх реформ, близьких зовнішньополітичних пріоритетах та чорноморському сусідстві.

У межах регіональних та міжнародних організацій, таких як ООН, РЄ, ОЧЕС, ОБСЄ, ЦЄІ, наявна активна співпраця та взаємна підтримка Болгарії та України. Крім цього, Болгарія підтримує територіальну цілісність та суверенітет України, курс євроінтеграційних реформ та порядок денний в діалозі Україна – ЄС. Вона була четвертою країною-членом ЄС, яка ратифікувала Угоду про асоціацію у 2014 р., а також підтримує запровадження безвізового режиму для громадян України. Вона готова ділитися досвідом і надавати експертну допомогу Україні в імплементації Угоди про асоціацію. Нові можливості для розвитку торговельно-економічного співробітництва між двома країнами надає запровадження поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС [4].

Болгарія – важлива складова балканського напрямку зовнішньополітичних інтересів України, що зумовлено геополітичним розташуванням Болгарії на Балканах, спільними інтересами у Придунайському регіоні та Чорному морі. Зазначені фактори відкривають можливості для співпраці економічній, енергетичній та туристичній сферах.

Найбільш активним між двома країнами наразі є соціальне співробітництво та культурна взаємодія (зокрема, на рівні діаспор України та Болгарії). Однак в умовах російсько-української війни є ризик дестабілізації двосторонніх відносин Болгарії та України [5, с.128].

Отже, українсько-болгарські відносини об'єднують мовна, етнічна та релігійна спільність, традиційні економічні та культурно-історичні взаємозв'язки. У зовнішньополітичних відносинах для Болгарії Україна – європейський партнер, наділений науково-технічним і економічним потенціалом. Республіка Болгарія підтримує європейську інтеграцію України

та наголошує на важливості дотримання демократичних цінностей Європейського Союзу. Спостерігається активний політичний діалог на найвищому рівні, наявна ефективна співпраця в рамках регіональних і міжнародних організаціях. Найбільш результативною є співпраця на економічному та соціокультурному рівнях, що зумовлено спільними інтересами в східноєвропейському та Придунайському регіоні, зокрема в Чорному морі.

1. Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Болгарія. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>

2. Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Республікою Болгарією. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/>

3. Договірною-правова база між Україною та Болгарією. URL: <https://bulgaria.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/95-dogovimo-pravova-baza-mizh-ukrajinoju-ta-bolgarijeju>

4. Політичні відносини між Україною та Болгарією. URL: <https://bulgaria.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/98-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-bolgarijeju>.

5. Мінгазутдінова Г. Основні напрямки сучасних українсько-болгарських відносин (1991 – 2018 рр.). *Європейські історичні студії*. 2018. №10 С. 116–138

Данило ГРИБАНОВ

студент ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Лілія ТИМЧЕНКО

доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Підприємництво на ефективному рівні можливе лише за умови сприятливого зовнішнього середовища (сукупність соціальних, економічних, правових та психологічних умов, стимули, спрямовані на розвиток бізнесу, а також інвестування у його матеріальні та фінансові ресурси на пільгових умовах). Досягнення такого середовища – основна мета державної підтримки підприємств.

Під державною допомогою господарюючим суб'єктам розуміють підтримку суб'єктів господарювання в будь-якій формі державними або місцевими ресурсами, котра порушує економічну конкуренцію, надаючи вигоду